

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 475/2008

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Τμήμα Β΄-

Συνεδρίαση της 29ης Οκτωβρίου 2008

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ι. Πράσιнос, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Φ. Γεωργακόπουλος, Βλ. Βούκαλης, Β. Σουλιώτης, Α. Χαρλαύτης, Π. Βαρελάς
Νομικοί Σύμβουλοι

Εισηγητής: Σπ. Μαυρογιάννης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υποβληθέν με το υπ' αριθμ. πρωτ.
Ε57/26/10-6-2008 έγγραφο του Διοικητή του ΙΚΑ-
ΕΤΑΜ κ. Γ. Μέργου.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν κατά το διάστημα
αναστολής πράξεων ταμειακής βεβαίωσης οφειλών
δυνάμει δικαστικής απόφασης κατ' άρθρο 228
ΚΔΔ, είναι δυνατή η χορήγηση βεβαίωσης
ασφαλιστικής ενημερότητας σε οφειλέτη του ΙΚΑ.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του
Κράτους (Τμήμα Β΄) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ι. Κατ' άρθρο 26§§1-3 του ν. 1882/90 «Μέτρα για την περιστολή της φοροδιαφυγής, διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 43), ως τροποποιηθέντος ισχύει, ορίζεται:

«Αποδεικτικό ενημερότητας για χρέη και φορολογικές υποχρεώσεις προς το Δημόσιο.

1. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται να επιβάλλονται κατά οφειλετών, που δεν έχουν εκπληρώσει τις από οποιαδήποτε αιτία οφειλές τους προς το Δημόσιο, περιορισμοί και απαγορεύσεις, που ανάγονται στις κάθε φύσεως συναλλαγές, πράξεις ή ενέργειες αυτών είτε με τους ιδιώτες, είτε με το Δημόσιο, δήμους κοινότητες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ιδρύματα κάθε κατηγορίας, οργανισμούς, τράπεζες, επιχειρήσεις δημόσιας ή κοινής ωφέλειας και γενικά τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία. ... 2. ... 3. Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων προς το Δημόσιο, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αποδεικνύεται με αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και χορηγείται εφόσον ο αιτών: α) έχει υποβάλει τις δηλώσεις που ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και β) έχει καταβάλει ή τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής ή με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, που έχει χορηγηθεί από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα, τις μέχρι τη χρονολογία έκδοσης του αποδεικτικού βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές του προς το Δημόσιο ...».

Κατ' άρθρο 39§7 του ν. 2065/92 «Αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 113), ως τροποποιηθέντος ισχύει, ορίζεται: «Για την πληρωμή όλων

των εκκαθαρισμένων απαιτήσεων των επιχειρήσεων κατά του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου, δήμων και κοινοτήτων, απαιτείται, πλέον του προβλεπόμενου από το άρθρο 26 του ν. 1882/1990 αποδεικτικού ενημερότητας για χρέη προς το Δημόσιο και η ενημερότητα των επιχειρήσεων αυτών για τις οφειλές τους προς το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.). Η ενημερότητα αυτή αποδεικνύεται με βεβαίωση που χορηγείται από το Ι.Κ.Α.. Εάν οι επιχειρήσεις αυτές δεν είναι ασφαλιστικά ενήμερες οι εκκαθαρισμένες απαιτήσεις τους από το Δημόσιο, ν.π.δ.δ., δήμους και κοινότητες παρακρατούνται υποχρεωτικά και αποδίδονται στο Ι.Κ.Α., εφόσον δεν συμψηφίζονται σύμφωνα με το άρθρο 83 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.) με οφειλές τους προς το Δημόσιο, ν.π.δ.δ., δήμους και κοινότητες. Τυχόν εκχώρησεις προς τρίτους δεν ισχύουν. Το περιεχόμενο της βεβαίωσης αυτής, το ύψος της εισπρατιτέμενης απαίτησης άνω του οποίου καθίσταται υποχρεωτική η προσκόμιση της, ο χρόνος ισχύος της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Ι.Κ.Α.. Με την ίδια υπουργική απόφαση θα καθορίζεται και η έκταση εφαρμογής της διάταξης αυτής στις περιπτώσεις του άρθρου 8 παρ. 5 εδ. ε' του α.ν. 1846/1951, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 21 παρ. 5 του ν. 1902/1990. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν δύο μήνες μετά την έκδοση της παραπάνω απόφασης, οπότε παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 1239/1982 (ΦΕΚ 35 Α'), καθώς και η διάταξη του άρθρου 16 του ν. 1947/1991 (ΦΕΚ 70 Α'). ...».

Εις εκτέλεση της ανωτέρω διατάξεως εξεδόθη κατ' αρχήν η Φ11/2406/3-11-92 Απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας για την πληρωμή των εκκαθαρισμένων απαιτήσεων των επιχειρήσεων κατά του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ.

και Ο.Τ.Α.» (ΦΕΚ Β' 678), τροποποιηθείσα και συμπληρωθείσα με την Φ11/2456/15-11-93 τοιαύτη «Τροποποίηση και συμπλήρωση της Φ11/2406/3.11.92. Απόφασης Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κ.Α.» (ΦΕΚ Β' 859).

Τέλος, κατ' εξουσιοδότηση της αυτής ως άνω διατάξεως του άρθρου 39§7 του ν. 2065/92 εξεδόθη η Φ21/113/4-7-2000 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας για χρέη προς το ΙΚΑ» (ΦΕΚ Β' 839), όπως ισχύει μετά την τροποποίηση και συμπλήρωσή της με τις Φ21/156/6-3-2001 (ΦΕΚ Β' 287), Φ21/οικ2426/12-12-2001 (ΦΕΚ Β' 1735), Φ21/1982/27-11-2001 (ΦΕΚ Β' 1525) και Φ11321/647/27/22-7-2003 (Β' 1013) αποφάσεις, καί' άρθρο 7 της οποίας ορίζεται:

«Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας χορηγείται στους δικαιούχους που είναι ασφαλιστικά ενήμεροι. Ασφαλιστικά ενήμεροι θεωρούνται: α) Οι μη έχοντες οφειλή στο Ι.Κ.Α. β) Οι εργοδότες, οι οποίοι κατά την ημερομηνία έκδοσης του αποδεικτικού έχουν υποβάλει τις δηλώσεις, που ορίζονται στο άρθρο 1 και στην πρώτη περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 6, όπως ισχύει, του Ν. 2972/2001 (ΦΕΚ 291 Α), και των οποίων παρήλθε η προθεσμία υποβολής. γ) Οι εργοδότες που έχουν ρυθμίσει (με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής που χορηγείται είτε από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα των άρθρων 112-116 του Κ.Α. Ι.Κ.Α., είτε από νόμο, είτε από Υπουργική Απόφαση) τις μέχρι τη χρονολογία έκδοσης του αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές τους προς το Ι.Κ.Α., τηρούν τους όρους της ρύθμισης και δεν οφείλουν τρέχουσες εισφορές. Τα παραπάνω δεν ισχύουν για τις περιπτώσεις του άρθρου 8 της παρ. 5 εδ. ε του ΑΝ 1846/51, όπως ισχύει κάθε φορά. δ) Οι ανάδοχοι ή οι εργολάβοι έργων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. Ο.Τ.Α., Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Δημοσίων, Δημοτικών και

Κοινοτικών Επιχειρήσεων Δημόσιας ή κοινής Ωφέλειας και γενικά επιχειρήσεων και οργανισμών του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα, όπως αυτός καθορίζεται από την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία, καθώς και αυτών που ενεργούν κάθε φορά πληρωμές με εντολή ή εξουσιοδότηση των πιο πάνω που δεν οφείλουν εισφορές: 1. από το έργο για το οποίο χορηγείται το αποδεικτικό, 2. από την έδρα τους, το Υποκατάστημα της οποίας θα χορηγεί Υπηρεσιακό Σημείωμα λαμβάνοντας υπόψη τις τυχόν οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές, όπως αυτές περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 4 της Φ21/116/4.7.2000 (Β. 839/10.7.2000) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 της Φ21/156/6.3.2001 (ΦΕΚ Β' 287/20.3.2001) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. ε) Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι υπόχρεοι εργοδότες ιδιωτικών οικοδομικών έργων και δεν οφείλουν από το έργο για το οποίο χορηγείται το αποδεικτικό, ή έχουν ρυθμίσει (με διευκόλυνση τμηματικής κατάβολής που χορηγείται είτε από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα των άρθρων 112-116 του Κ.Α. Ι.Κ.Α., είτε από νόμο, είτε από Υπουργική Απόφαση), τις μέχρι τη χρονολογία έκδοσης του αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές τους προς το Ι.Κ.Α., τηρούν τους όρους της ρύθμισης και δεν οφείλουν τρέχουσες εισφορές»,

ενώ κατ' άρθρο 9 αυτής ορίζεται:

«Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της απόφασης αυτής, αρχίζει από την πρώτη του μεθεπόμενου μήνα, από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και για αποδεικτικά που θα εκδοθούν από την ημερομηνία αυτή, και μετά. Με την έναρξη ισχύος της καταργούνται όλες οι προγενέστερες αποφάσεις που ρύθμιζαν θέματα του αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας, οι

οποίες είχαν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 39 παρ.7 του ν. 2065/92...».

Περαιτέρω, κατ' άρθρο 217 ΚΔΔ ορίζεται:

«Προσβαλλόμενες πράξεις

1. Ανακοπή χωρεί κατά κάθε πράξης που εκδίδεται στα πλαίσια της διαδικασίας της διοικητικής εκτέλεσης και, ιδίως, κατά: α) της πράξης της ταμειακής βεβαίωσης του εσόδου ...»,

ενώ κατ' άρθρο 228 αυτού ορίζεται: «1. Η προθεσμία άσκησης, καθώς και η άσκηση της ανακοπής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. Στις περιπτώσεις α', β', δ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 217, ενόσω εκκρεμεί η ανακοπή, μπορεί να υποβληθεί, από τον ανακόπτοντα, αίτηση αναστολής της εκτέλεσης των προσβαλλόμενων πράξεων. 2. Καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο, για την εκδίκαση της αίτησης της προηγούμενης παραγράφου, είναι το κατά το άρθρο 218 δικαστήριο, εφόσον σε αυτό εκκρεμεί η ανακοπή, το οποίο και εκδικάζει την αίτηση κατά τη διαδικασία των διατάξεων των άρθρων 200 έως και 209, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως».

II. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγονται τα κάτωθι:

Με τις διατάξεις των άρθρων 39§7 του ν. 2065/1992, όπως ισχύουν μετά τη συμπλήρωσή τους με το άρθρο 43 του ν. 2109/1992, 59 του ν. 2676/99 και της κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσης Φ21/113/4-7-2000 Απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προβλέφθηκε ότι, για την πληρωμή όλων των εκκαθαρισμένων απαιτήσεων των επιχειρήσεων κατά του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δήμων και κοινοτήτων, δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων δημόσιας ή κοινής ωφέλειας και επιχειρήσεων γενικά και οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίζεται από την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία, καθώς και από αυτούς που ενεργούν πληρωμές με εντολή ή εξουσιοδότηση των προαναφερόμενων επιχειρήσεων

και οργανισμών, απαιτείται, προς διασφάλιση των συμφερόντων του Ι.Κ.Α. από επιχειρήσεις που αμελούν να τακτοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους προς αυτό (βλ. και εισηγητική έκθεση άρθρου 39§7 του ν. 2065/1992), πλέον του προβλεπόμενου από το άρθρο 26 του ν. 1882/1990 αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας (για χρέη προς το Δημόσιο) και η ενημερότητα των επιχειρήσεων αυτών για τις οφειλές τους προς το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.), η οποία αποδεικνύεται με βεβαίωση που χορηγείται από το Ι.Κ.Α.. Σε περίπτωση δε που οι επιχειρήσεις αυτές δεν είναι ασφαλιστικά ενήμερες οι εκκαθαρισμένες απαιτήσεις τους κατά του Δημοσίου, κλπ. παράκρατούνται υποχρεωτικά και αποδίδονται στο Ι.Κ.Α., εφόσον δεν συμψηφίζονται σύμφωνα με το άρθρο 83 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.) με οφειλές τους προς το Δημόσιο, ν.π.δ.δ., δήμους και κοινότητες.

Περαιτέρω, κατ' άρθρο 7 της κατ' εξουσιοδότηση της διατάξεως του ως άνω άρθρου 39§7 του ν. 2065/92 έκδοθείσης Φ21/113/4-7-2000 Απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ως τροποποιηθέντος ισχύει), προβλέπεται ότι αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας χορηγείται στους δικαιούχους που είναι ασφαλιστικά ενήμεροι, ως τέτοιοι δε θεωρούνται: α) Οι μη έχοντες οφειλή στο Ι.Κ.Α. β) Οι εργοδότες, οι οποίοι κατά την ημερομηνία έκδοσης του αποδεικτικού έχουν υποβάλει τις δηλώσεις, που ορίζονται στο άρθρο 1 και στην πρώτη περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 6, όπως ισχύει, του ν. 2972/2001 (ΦΕΚ 291 Α), και των οποίων παρήλθε η προθεσμία υποβολής. γ) Οι εργοδότες που έχουν ρυθμίσει (με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής που χορηγείται είτε από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα των άρθρων 112-116 του Κ.Α. Ι.Κ.Α., είτε από νόμο, είτε από Υπουργική Απόφαση) τις μέχρι τη χρονολογία έκδοσης του αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες

οφειλές τους προς το Ι.Κ.Α., τηρούν τους όρους της ρύθμισης και δεν οφείλουν τρέχουσες εισφορές... δ) Οι ανάδοχοι ή οι εργολάβοι έργων του Δημοσίου, κλπ..., καθώς και αυτών που ενεργούν κάθε φορά πληρωμές με εντολή ή εξουσιοδότηση των πιο πάνω που δεν οφείλουν εισφορές: ... ε) Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι υπόχρεοι εργοδότες ιδιωτικών οικοδομικών έργων και δεν οφείλουν από το έργο για το οποίο χορηγείται το αποδεικτικό, ή έχουν ρυθμίσει (με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής που χορηγείται είτε από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα των άρθρων 112-116 του Κ.Α. Ι.Κ.Α., είτε από νόμο, είτε από Υπουργική Απόφαση), τις μέχρι τη χρονολογία έκδοσης του αποδεικτικού ασφαλιστικής ενημερότητας βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές τους προς το Ι.Κ.Α., τηρούν τους όρους της ρύθμισης και δεν οφείλουν τρέχουσες εισφορές.

Περαιτέρω, κατ' άρθρο 217 ΚΔΔ προβλέπεται η δυνατότητα ασκήσεως ανακοπής κατά πράξεως ταμειακής βεβαίωσης, ενώ κατ' άρθρο 228 ΚΔΔ προβλέπεται ότι η προθέσμία άσκησης της ανακοπής αυτής καθώς και η άσκηση της, δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, δυνάμενου όμως του ανακόπτοντα, ενόσω εκκρεμεί η ανακοπή, να υποβάλει αίτηση αναστολής αυτής, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 200-209 ΚΔΔ. Σε περίπτωση που γίνει δεκτή η αίτηση αυτή, διατάσσεται αναστολή της προσβαλλόμενης πράξης, ισχύουσα μέχρι της δημοσιεύσεως της οριστικής αποφάσεως επί της ανακοπής.

Ως αναστολή εκτελέσεως νοείται η αδυναμία εκτελέσεως της προσβαλλόμενης πράξης δια της διοικητικής οδού, δηλ. η έλλειψη πλέον δυνατότητας του διενεργήσαντος την ταμειακή βεβαίωση νομικού προσώπου προς είσπραξη της απαίτησης δια μέτρων διοικητικής εκτέλεσης (πρβλ. 932§2 ΚΠολΔ). Τέλος, στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 217, 220-221, 224 και 228 ΚΔΔ, δεν προκύπτει διαφοροποίηση ως προς την

αντιμετώπιση της περίπτωσης χορήγησης ασφαλιστικής ενημερότητας σε σχέση με την φορολογική, ως προς την οποία έχει γίνει δεκτό ότι στην κατά το άρθρο 26§3 του ν. 1882/90 έννοια της αναστολής πληρωμής της οφειλής, που συνιστά νόμιμη τακτοποίηση αυτής και καθιστά επιτρεπτή τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας, νοείται, όχι μόνο η διοικητική, αλλά και η δια δικαστικής αποφάσεως τούταυτη, κατόπιν ασκήσεως ανακοπής κατά της ταμειακής βεβαίωσης (ΝΕΚ 262/99, ΣτΕ 3438/98 ΟΛ).

Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι σε περίπτωση αναστολής που χορηγείται με δικαστική απόφαση, δυνάμει του άρθρου 228 ΚΔΔ, εάν με αυτή αναστέλλεται η πράξη της ταμειακής βεβαίωσης, αδρανοποιουμένης ούτω της εκτελέσεως της κατά τα ως άνω, είναι δυνατή η χορήγηση βεβαίωσης ασφαλιστικής ενημερότητας (πρβλ. Γνωμ ΝΕΚ 426/2000 ΟΛ).

III. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδότησε ομοφώνως ότι στο ως άνω ερώτημα προσήκει θετική απάντηση.

Θεωρήθηκε

Αθήνα

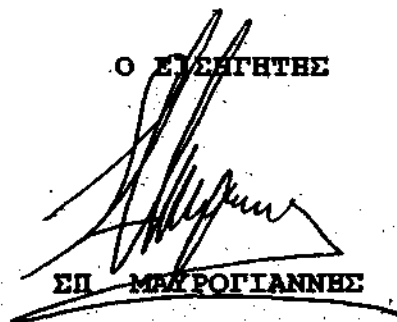
12.11.2008
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΠΡΑΣΙΝΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΛΕΓΓΗΤΗΣ

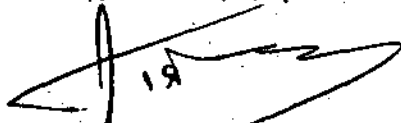

ΣΠ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

ΔΕΚΤΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Ο ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΣΑ - ΕΤΑΜ

Δρ. Σπ. Π. Μάδων